

RAADSVORSTEL: Vaststellen financiële verordening 2017

1 Begroting en verantwoording

Raadsvergadering:	7 december 2017	Agendapunt:	13-11-17
Behandelend medewerker:	Bart van den Borne	Portefeuillehouder:	Wethouder Van Dijk
Cluster:	Planning & Control	Programma:	0 Bestuur en ondersteuning

Voorstel tot : Vaststellen financiële verordening 2017

1. Samenvatting

Aanleiding:

De huidige Financiële verordening is voor het laatst geactualiseerd in 2016. De ambtelijke fusie was aanleiding om de verordeningen van de ABG-gemeenten te harmoniseren. Nu wordt opnieuw een nieuwe verordening voorgelegd, deze keer naar aanleiding van de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De nieuwe modelverordening van de VNG heeft als basis gediend voor deze nieuwe Financiële verordening. Vervolgens is deze 'op maat gemaakt' voor de ABG-gemeenten.

Gevraagde beslissing:

1. Vaststelling van de geactualiseerde Financiële verordening.
2. Deze vaststelling in te laten gaan met terugwerkende kracht per 1 januari 2017.
3. De Financiële verordening uit 2016 in te trekken.

Beoogd effect:

Vastleggen van uitgangspunten voor de uitvoering van de financiële functie.

2. Onderbouwing, aanpak, uitvoering

Het voorstel voor een nieuwe financiële verordening is een rechtstreeks gevolg van de wijzigingen van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV0 in 2016 en 2017. Dezelfde wijzigingen waren al aanleiding voor een het aanpassen van de gemeentelijke begrotingsindeling per 2017. De afgelopen periode is ervaring opgedaan met de nieuwe BBV voorschriften en het is nu tijd voor de lokale inkleuring van het financieel beleid, wat in grote lijnen gebeurt in onderhavig raadsvoorstel.

Vooruitlopend op de financiële verordening hebben wij u eerder dit jaar al een nieuwe nota waardering en afschrijving vaste activa voorgelegd. Idealiter zou deze volgen op de financiële verordening. Er is specifiek voor gekozen deze nota al eerder voor te leggen, zodat het nieuwe afschrijvingsbeleid tijdig meegenomen kan worden bij de begrotingsopstelling 2018.

Bij het opstellen van de financiële verordening hebben wij ons door een aantal basisprincipes laten leiden, die tevens een belangrijk deel van de argumentatie vormen:

- *De verordening is een sturingsinstrument van de raad* De conceptverordening beoogt een werkbare balans te vinden tussen sturing door de raad en uitvoeringsruimte voor het college.
- *De verordening is een afspiegeling van de financiële organisatie* We streven naar een efficiënte bedrijfsvoering en daarom kijken we kritisch naar bepalingen welke in het financiële proces tot onnodig extra werk kunnen leiden.
- *Uitgangspunten en wijze van uitwerking zijn vastgelegd* .Er zijn bewuste keuzes gemaakt voor uitwerking van beleid in beleidsdocumenten. Het opstellen van apart beleid geeft meer mogelijkheden dan enkele regels in een verordening. Daarbij wordt niet uit het oog verloren dat beleid wel toegevoegde waarde moet hebben.
- *Modelverordeningen VNG zijn de basis, met inbreng van lokale elementen* .De model financiële verordening van de VNG is de leidraad geweest voor de aanpassing. Op enkele punten is gekozen voor een aangepaste uitwerking of toevoeging. Daarbij hebben wij ons laten leiden door de bestaande praktijk en specifieke lokale wensen.

Om inzicht te verschaffen in wat er veranderd is in de nieuwe financiële verordening, zijn hieronder de verschillen met de huidige verordening in hoofdlijnen samengevat:

- In de huidige verordening zijn nog diverse verwijzingen naar de productenbegroting opgenomen, deze zijn nu vervangen door de taakvelden zoals we deze gebruiken vanaf de begroting 2017.
- De huidige verordening evenals de modelverordening bestaat voor een deel uit bepalingen welke rechtstreeks zijn overgenomen van het BBV. Uit praktische overwegingen is er voor gekozen om in de nieuwe verordening te volstaan met een verwijzing naar het BBV. Het weglaten van deze bepalingen ontslaat de gemeente niet van hun verplichting om deze wetgeving na te leven.
- De nota's Lokale heffingen en Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn geschrapt, zij hebben geen toegevoegde waarde ten opzichte van de verplichte paragrafen Lokale heffingen en Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

- Het budgetrecht wordt versoepeld voor kleine tussentijdse investeringen (tot € 15.000) en het jaarlijks overhevelen van de dekking voor beschikbaar gestelde kredieten. De inspanningen die we moeten leveren voor het autoriseren van deze budgetten staan naar onze mening niet in verhouding tot het belang wat hiermee gediend wordt.
- Het artikel inzake de kostprijsberekening is uitgebreid met bepalingen inzake de toerekenbare rente en overhead. De uitgangspunten zoals hier geformuleerd hebben wij grotendeels al gehanteerd bij de tariefberekeningen voor het huidige boekjaar. Voor de toerekenbare rente over het eigen vermogen hebben wij een minimumpercentage van 3% opgenomen in de verordening.

Zoals gezegd hebben we bij het opstellen van de begroting 2017 al rekening gehouden met de nieuwe BBV voorschriften. Om deze reden wordt voorgesteld om de nieuwe verordening met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 in te laten gaan.

3. Alternatieven

Een alternatief is om de huidige Financiële verordening nu nog niet aan te passen, maar pas in een later stadium. Risico is dan, dat deze niet meer voldoet aan wet- en regelgeving; dit kan problemen opleveren bij de accountantscontrole.

4. Lasten, baten en dekking

Niet van toepassing.

5. Cittaslow

Niet van toepassing.

6. Vervolg

Planning:

De Financiële verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2017.

Communicatie:

De financiële verordening 2017 wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd met gelijktijdige intrekking van de huidige verordening.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN ALPHEN-CHAAM

mr. M.M. Hendrickx mr. J.W.M.S. Minses

secretaris burgemeester

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ALPHEN-CHAAM ;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders nr. 13-11-17;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten ;

b e s l u i t :

Vast te stellen de

“ Financiële verordening gemeente Alphen-Chaam ”

Artikel 1 Programma-indeling

1. De raad stelt de programma-indeling en de taakvelden per programma vast.
2. De raad stelt per programma resultaten/doelstellingen vast. De resultaten/doelstellingen dienen voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijk beleid.
3. De raad stelt, indien gewenst, vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen van de begroting en jaarstukken kaders wil stellen en geïnformeerd wil worden.
4. De raad stelt op voorstel van het college per programma de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Artikel 2 Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting en de jaarstukken worden onder elk van de programma's en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen de baten en lasten per taakveld weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie van de begroting wordt:
 - a. van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven
 - b. van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.
3. In de jaarrekening wordt van de investeringen opgenomen:
 - a. de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten
 - b. de actuele raming van de totale uitgaven.

Artikel 3 Kaders begroting

1. Het college legt vóór 15 juli een perspectiefnota ter besluitvorming voor aan de raad met daarin de financiële kaders en speerpunten van beleid die het college bij het voorbereiden van de programmabegroting van het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren dient te hanteren.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen.

Artikel 4 Autorisatie begroting, investeringskredieten en begrotingswijzigingen

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de lasten en baten per programma, het overzicht algemene dekkingsmiddelen, het bedrag voor overhead, het bedrag aan te betalen vennootschapsbelasting, het bedrag voor onvoorzien en de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen van het meerjareninvesteringsplan hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
3. Indien het college voorziet dat een geautoriseerd budget of investeringskrediet dreigt te worden overschreden, meldt het college dit via een tussentijdse rapportage aan de raad. Het college voegt hierbij een voorstel voor wijziging van het budget of het investeringskrediet of een voorstel voor bijstelling van het beleid.
4. Voor investeringen in de loop van het begrotingsjaar groter dan € 15.000, die niet in de begroting zijn opgenomen, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel en een voorstel voor het autoriseren van een investeringskrediet aan de raad voor. Investeringen kleiner dan € 15.000 worden gemeld in de tussentijdse rapportage.
5. Lopende kredieten (eenmalige uitgaven, verspreid over meerdere begrotingsjaren, die niet geactiveerd worden) en investeringskredieten (eenmalige uitgaven die geactiveerd worden) worden voor zover deze niet zijn aangewend, overgeheveld naar het volgende begrotingsjaar. Voor het nog niet aangewende deel van lopende kredieten, die gedekt worden door structurele baten, vindt in het begrotingsjaar een dotatie aan de bestemmingsreserve "kredieten" plaats, zodat deze in het volgende begrotingsjaar als dekking ingezet kan worden. Voor het nog niet aangewende deel van lopende kredieten, die gedekt worden door middel van een onttrekking aan een reserve, wordt betreffende reserve ook in het volgende jaar als dekking ingezet.

Artikel 5 Tussentijdse rapportages

1. Het college informeert de raad twee maal per jaar door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente.
2. De tussenrapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling van het beleid, de financiële afwijkingen op de programma's en investeringskredieten en het effect hiervan op het rekeningresultaat.
3. Het college informeert in ieder geval vooraf de raad en neemt pas een besluit nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen indien de begrotingspost *onvoorziene uitgaven* wordt overschreden. Bij raadsvoorstellen met als dekking de begrotingsposten *onvoorziene uitgaven* dient ook altijd het saldo van deze post vermeld te worden.

2 Financieel beleid

Artikel 7 Waardering en afschrijving vaste activa

1. Voor regelgeving ten aanzien van de waardering en afschrijving van vaste activa is de vigerende nota waarderings- en afschrijvingsbeleid van toepassing.
2. Het college biedt de raad periodiek een nota waarderings- en afschrijvingsbeleid aan. De raad stelt de nota vast.

Artikel 8 Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het college biedt de raad periodiek een nota reserves en voorzieningen aan. De raad stelt de nota vast.

Artikel 9 Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet

- van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gedeerde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.
 3. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald uit het gewogen gemiddelde van het bij de begroting geraamde rentepercentage van de rentekosten op de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten en het rentepercentage van de rentevergoeding over de reserves en de voorzieningen zoals bepaald overeenkomstig het vierde en vijfde lid. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een half procent afgerond.
 4. Het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen in de omslagrente voor de kostprijsberekening wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. De hoogte van het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen wordt bepaald aan de hand van de bij de begroting geraamde rentekosten als percentage van de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten. De uitkomst van dit rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen wordt op een half procent afgerond.
 5. Als het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen zoals berekend overeenkomstig het vierde lid een percentage oplevert dat lager of gelijk is aan 2,5%, dan bedraagt het rentepercentage voor deze rentevergoeding 3%.

Artikel 10 Vaststelling tarieven belastingen, rechten, heffingen en diensten

Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor belastingen, rechten en heffingen en geleverde diensten. De raad stelt de tarieven vast.

Artikel 11 Lokale heffingen

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 12 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 13 Onderhoud kapitaalgoederen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college stelt periodiek onderhoudsplannen voor de kapitaalgoederen vast.

Artikel 14 Financiering

1. In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
 - a. de kasgeldlimiet
 - b. de renterisiconorm
2. Het college biedt de raad periodiek een treasurystatuut aan. De raad stelt het statuut vast.

Artikel 15 Bedrijfsvoering

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf bedrijfsvoering de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 16 Verbonden partijen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college biedt de raad periodieken nota verbonden partijen aan. De raad stelt de nota vast.

Artikel 17 Grondbeleid

1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college biedt de raad periodiek een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast.

3 Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 18 Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten
- d. het maken van kostencalculaties
- e. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid
- f. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de budgetten en relevante wet- en regelgeving.
- g. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 19 Financiële organisatie

Het college draagt het bestuur van de uitvoeringsorganisatie op om te zorgen voor en vast te leggen:

- a. een eenduidige indeling van de uitvoeringsorganisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken aan de organisatieonderdelen
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkhedenverlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten
- c. regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie
- d. de te maken afspraken met de uitvoeringsorganisatie over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- e. kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de taakvelden
- f. regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten
- g. regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen
- h. maatregelen voor het voorkomen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 20 Interne controle

Het college zorgt voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

4 Slotbepalingen

Artikel 21 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na vaststelling en werkt terug tot en met 1 januari 2017.
2. De "Financiële verordening gemeente Alphen-Chaam" vastgesteld bij raadsbesluit 10 december 2015, wordt ingetrokken per 1 januari 2017.

Artikel 22 Citeertitel

Deze verordening wordt in de gemeentelijke stukken aangehaald onder de naam "Financiële verordening gemeente Alphen-Chaam".

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Alphen-Chaam op 28 september 2017